

18.4.2024

A9-0399/ 001-001

PAKEITIMAS 001-001

pateikė Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Pranešimas

Danuta Maria Hübner

A9-0399/2023

Koncentracijos rizikos, susijusios su pagrindinėmis sandorio šalimis, ir sandorio šalies rizikos, būdingos išvestinių finansinių priemonių sandoriams, kurių centrinė tarpuskaityta atliekama, traktavimas

Pasiūlymas dėl direktyvos (COM(2022)0698 – C9-0411/2022 – 2022/0404(COD))

Pakeitimas 1

EUROPOS PARLAMENTO PAKEITIMAI*

Komisijos pasiūlymas

2022/0404 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria dėl koncentracijos rizikos, susijusios su pagrindinėmis sandorio šalimis, ir sandorio šalies rizikos, būdingos išvestinių finansinių priemonių sandoriams, kurių centrinė tarpuskaityta atliekama, traktavimo iš dalies keičiamos direktyvos 2009/65/EB, 2013/36/ES ir (ES) 2019/2034

(Tekstas svarbus EEE)

* Pakeitimai: naujos arba iš dalies pakeistos teksto dalys žymimos pusjuodžiu kursyvu; išbrauktas tekstas nurodomas simboliu **■**.

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 53 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę¹,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros²,
kadangi:

- (1) siekiant užtikrinti suderinamumą su Reglamentu (ES) Nr. 648/2012 ir tinkamą vidaus rinkos veikimą, Direktyvoje 2009/65/EB būtina nustatyti vienodą rinkinį taisyklių, susijusių su sandorio šalies rizika kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektų (KIPVPS) vykdomuose išvestinių finansinių priemonių sandoriuose, kai sandorių tarpuskaitą atliko pagal tą reglamentą leidimą gavusi arba pripažinta pagrindinė sandorio šalis (PSS). Direktyvoje 2009/65/EB reguliavimo ribos nustatytos tik nebiržinių išvestinių finansinių priemonių sandoriams būdingai sandorio šalies rizikai, nepriklausomai nuo to, ar atliekama tų išvestinių finansinių priemonių centrinė tarpuskaita. Kadangi centrinės tarpuskaitos tvarka mažina išvestinių finansinių priemonių sutartims būdingą sandorio šalies riziką, būtina atsižvelgti į tai, ar išvestinės finansinės priemonės centrinę tarpuskaitą atliko PSS, gavusi leidimą arba pripažinta pagal tą reglamentą, ir sudaryti vienodas sąlygas biržinėms ir nebiržinėms išvestinėms finansinėms priemonėms, kai nustatomos taikytinos sandorio šalies rizikos ribos. Be to, reguliavimo ir derinimo tikslais sandorio šalies rizikos ribas būtina panaikinti tik tada, kai sandorio šalys naudojami PSS, valstybėje narėje gavusių leidimą teikti tarpuskaitos paslaugas tarpuskaitos nariams ir jų klientams arba pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012, paslaugomis;
- (2) siekiant prisidėti prie pastangų siekti kapitalo rinkų sąjungos tikslų ir užtikrinti, kad būtų galima veiksmingai naudotis PSS paslaugomis, būtina pašalinti tam tikras kliūtis Direktyvoje 2009/65/EB, trukdančias naudoti centrinę tarpuskaitą, ir pateikti paaiškinimų direktyvose 2013/36/ES ir (ES) 2019/2034. Pernelyg didelė Sąjungos finansų sistemos priklausomybė nuo trečiųjų šalių sisteminės svarbos PSS (2 lygio PSS) galėtų kelti finansinio stabilumo problemų, kurias reikia tinkamai spręsti. Siekiant užtikrinti finansinį stabilumą Sąjungoje ir tinkamai sumažinti galimą neigiamo poveikio plitimo visoje Sąjungos finansų sistemoje riziką, reikėtų nustatyti tinkamas priemones, kuriomis būtų skatinamas koncentracijos rizikos, kylančios dėl pozicijų PSS atžvilgiu, nustatymas, valdymas ir stebėseną. Šiomis aplinkybėmis reikėtų iš dalies pakeisti direktyvas 2013/36/ES ir (ES) 2019/2034 siekiant paskatinti įstaigas ir investicines įmones imtis veiksmų savo verslo modeliui pritaikyti taip, kad būtų užtikrintas suderinamumas su naujais tarpuskaitos reikalavimais, nustatytais atlikus Reglamento (ES) Nr. 648/2012 peržiūrą, ir apskritai patobulinti savo rizikos valdymo praktiką, be kita ko, pagal savo rinkos veiklos pobūdį, mastą ir sudėtingumą. ***Direktyvos 2013/36/ES ir (ES) 2019/2034 taip pat turėtų būti iš dalies pakeistos, kad būtų išsamiau paaiškintas kompetentingų institucijų vaidmuo šalinant bet kokią pernelyg didelę koncentracijos riziką, kuri gali kilti dėl jų prižiūrimų kredito įstaigų ir investicinių įmonių pozicijų PSS atžvilgiu, visų pirma trečiųjų valstybių PSS, kurios yra esminės sisteminės svarbos Sąjungai arba vienai ar daugiau jos valstybių narių ir kurios teikia***

¹ OL C 385, 2017 11 15, p. 10.

² OL C 434, 2017 12 15, p. 63.

paslaugas, kurias Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA) laiko esminės sisteminės svarbos paslaugomis. Be to, kompetentingos institucijos turėtų būti geriau aprūpintos papildomomis, detalesnėmis priemonėmis ir įgaliojimais pagal 2 ramstį, kad galėtų imtis tinkamų ir ryžtingų veiksmų, remdamosi savo priežiūrinių vertinimų išvadomis;

- (2a) *kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikti įgaliojimai peržiūrėti planus, kuriuos turi parengti kredito įstaigos ir investicinės įmonės, atsižvelgiant į aktyvios sąskaitos reikalavimo kalibravimo metodiką. Kad galėtų tinkamai peržiūrėti tokius planus, kompetentingos institucijos turėtų turėti išsamią informaciją apie tarpuskaitos paslaugų, kurios, kaip nustatyta, yra esminės sisteminės svarbos paslaugos, lygį, kuri finansų ir ne finansų sandorio šalys, kurioms taikoma pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnio 5 dalį nustatyta tarpuskaitos prievolė, turi išlaikyti Sąjungos PSS aktyviose sąskaitose;*
- (3) todėl direktyvos 2009/65/EB, 2013/36/ES ir (ES) 2019/2034 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistos;
- (4) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. užtikrinti, kad kredito įstaigos, investicinės įmonės ir jų kompetentingos institucijos tinkamai stebėtų ir sumažintų koncentracijos riziką, kylančią dėl pozicijų 2 lygio PSS, kurios teikia esminės sisteminės svarbos paslaugas, atžvilgiu, ir panaikinti išvestinių finansinių priemonių sandoriams, kurių centrinę tarpuskaitą atlieka PSS, gavusi leidimą arba pripažinta pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012, būdingos sandorio šalies rizikos ribas, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomų veiksmų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2009/65/EB pakeitimai

Direktyva 2009/65/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 2 straipsnio 1 dalis papildoma u punktu:
- „u) pagrindinė sandorio šalis (PSS) – pagrindinė sandorio šalis, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012^{*2} 2 straipsnio 1 punkte.
- ^{*2} 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).“;
- 2) 52 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- a) 1 dalies antros pastraipos įžanginė formulė pakeičiama taip:
- „Rizikos pozicija, kurią KIPVPS turi sandorio šalies atžvilgiu išvestinių finansinių priemonių sandorėje, kurio centrinės tarpuskaitos neatlieka PSS, gavusi veiklos leidimą pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 14 straipsnį arba pripažinta pagal to

- reglamento 25 straipsnį, negali viršyti:“;
- b) 2 dalis iš dalies keičiama taip:
- i) pirma pastraipa pakeičiama taip:
Valstybės narės gali didinti 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytą 5 % ribą iki daugiausiai 10 %. Tačiau jei jos tai daro, bendra KIPVPS laikomų skirtingų emitentų, į kiekvieną iš kurių jis investuoja daugiau nei 5 % savo turto, perleidžiamų vertybinių popierių bei pinigų rinkos priemonių vertė negali viršyti 40 % jo turto vertės. Tas apribojimas netaikomas indėliams ar išvestinių finansinių priemonių sandoriams, sudarytiems su finansų įstaigomis, kurioms taikoma riziką ribojanti priežiūra.“;
- ii) antros pastraipos c punktas pakeičiamas taip:
„c) pozicijų, atsirandančių dėl su tuo subjektu sudarytų išvestinių finansinių priemonių sandorių, kurių centrinės tarpuskaitos neatlieka PSS, gavusi leidimą pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 14 straipsnį arba pripažinta pagal to reglamento 25 straipsnį.“

2 straipsnis

Direktyvos 2013/36/ES pakeitimai

Direktyva 2013/36/ES iš dalies keičiama taip:

- 1) 74 straipsnio 1 dalies [b punktas] pakeičiamas taip:

„[b)] veiksmingus rizikos, kuri joms kyla arba gali kilti trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu, įskaitant aplinkosauginę, socialinę ir valdymo riziką, taip pat koncentracijos riziką, kylančią dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012^{*1} 7a straipsnyje nustatytas sąlygas, nustatymo, valdymo, stebėsenos ir pranešimo apie tokią riziką procesus;“

^{*1} 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).“;

- 2) 76 straipsnio 2 dalis papildoma šia pastraipa:

„Valstybės narės užtikrina, kad valdymo organas parengtų konkrečius planus ir kiekybiškai įvertinamus tikslus, atsižvelgdamas į pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnį nustatytas dalis, kad būtų galima stebėti ir mažinti koncentracijos riziką, kylančią dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių, teikiančių paslaugas, kurios yra esminės sisteminės svarbos Sąjungai arba vienai ar daugiau jos valstybių narių, atžvilgiu.“;

- 3) 81 straipsnis papildomas šia dalimi:

„Kompetentingos institucijos vertina ir stebi įstaigų praktikos, susijusios su jų koncentracijos rizikos, kylančios dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, valdymu, įskaitant planus, parengtus pagal šios direktyvos 76 straipsnio 2 dalį, pokyčius, taip pat pažangą, padarytą pritaikant įstaigų verslo modelius prie atitinkamų Sąjungos politikos tikslų, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnyje nustatytus reikalavimus.“;

- 4) 100 straipsnis papildomas [5] dalimi:

„[5]. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnį EBI, koordinuodama veiksmus su ESMA pagal Reglamento (ES) Nr. 1095/2010 16 straipsnį, parengia gaires, kuriomis

užtikrinama nuosekli koncentracijos rizikos, kylančios dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, integravimo į priežiūrinį testavimą nepalankiausiomis sąlygomis metodika.“;

- 5) 104 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:
- a) įžanginė formuluotė pakeičiama taip:
„Šios direktyvos 97 straipsnio, 98 straipsnio 1 dalies b punkto, 98 straipsnio 4, 5 ir 9 dalių, 101 straipsnio 4 dalies ir 102 straipsnio tikslais ir taikant Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 kompetentingos institucijos turi bent šiuos įgaliojimus:“;
 - b) įterpiamas [n] punktas:
„[n)] reikalauti, kad įstaigos sumažintų pozicijas pagrindinės sandorio šalies atžvilgiu arba perskirstytų pozicijas savo tarpuskaitos sąskaitose pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnį, jei kompetentinga institucija mano, kad tos pagrindinės sandorio šalies atžvilgiu esama pernelyg didelės koncentracijos rizikos.“

3 straipsnis

Direktyvos (ES) 2019/2034 pakeitimai

Direktyva (ES) 2019/2034 iš dalies keičiama taip:

- 1) 26 straipsnio 1 dalies b punktas pakeičiamas taip:
„b) veiksmingus rizikos, kuri kyla arba gali kilti investicinėms įmonėms arba kurią jos kelia arba gali kelti kitiems, įskaitant koncentracijos riziką, kylančią dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnyje nustatytas sąlygas, nustatymo, valdymo, stebėsenos ir pranešimo apie tokią riziką procesus;“;
- 2) 29 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:
 - a) įterpiamas e punktas:
„e) reikšmingų koncentracijos rizikos, kylančios dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, šaltinių bei padarinių, taip pat bet kokio reikšmingo poveikio nuosavoms lėšoms.“;
 - b) įterpiama ši pastraipa:
„Pirmos pastraipos e punkto tikslu valstybės narės užtikrina, kad valdymo organas parengtų konkrečius planus ir kiekybiškai įvertinamus tikslus, atsižvelgdamas į pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnį nustatytas dalis, kad būtų galima stebėti ir mažinti koncentracijos riziką, kylančią dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių, teikiančių paslaugas, kurios yra esminės sisteminės svarbos Sąjungai arba vienai ar daugiau jos valstybių narių, atžvilgiu.“;
- 3) 36 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:
„Taikydamos pirmos pastraipos a punktą, kompetentingos institucijos vertina ir stebi investicinių įmonių praktikos, susijusios su jų koncentracijos rizikos, kylančios dėl pozicijų pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, valdymu, įskaitant planus, parengtus pagal šios direktyvos 29 straipsnio 1 dalies e punktą, pokyčius, taip pat pažangą, padarytą pritaikant investicinių įmonių verslo modelius prie atitinkamų Sąjungos politikos tikslų, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnyje nustatytus reikalavimus.“;
- 4) 39 straipsnio 2 dalis iš dalies keičiama taip:
 - a) įžanginė formuluotė pakeičiama taip:

„Šios direktyvos 29 straipsnio e punkto, 36 straipsnio, 37 straipsnio 3 dalies ir 39 straipsnio tikslais ir taikant Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 kompetentingos institucijos turi bent šiuos įgaliojimus:“;

b) įterpiamas n punktas:

„n) reikalauti, kad įstaigos sumažintų pozicijas pagrindinės sandorio šalies atžvilgiu arba perskirstytų pozicijas savo tarpuskaitos sąskaitose pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 7a straipsnį, jei kompetentinga institucija mano, kad tos pagrindinės sandorio šalies atžvilgiu esama pernelyg didelės koncentracijos rizikos.“

4 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo ... [Leidinių biurui: įrašyti datą – 12 mėnesių nuo ERIR peržiūros reglamento įsigaliojimo dienos]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

5 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

6 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė